

Ca-Nostra

EPOCA SEGONA
ANY V : NÚM. 44

REVISTA D'INCA QUINCENAL
DIA 1 de Setembre 1923

Redacció i Administració
Murta, 5. - Inca.

BANDERES A MALLORCA

A Mallorca, de fa un quant temps, es van hissant banderes patriòtiques. Ençà i enllà, a manera de petites flames, es van mostrant les quatre barres, amb el Castell de l'Almudaina, en argent, sobre morat. Onsevulla que hi hagi un nucleol d'espirtualitat, un ameilló de consciència, van apareixent les simbòliques banderes. Onsevulla que hi hagi una mica de foc colgat, no triga a denunciar-lo l'alegre flamereig de l'estendard, amb l'or rajant i amb la sang viva.

Coneixeu la terra on creix el llimoner, i on la taronja d'or madura entre el bru fullatge? Doncs, fou la ciutat de Sòller, la primera d'arborar la sagrada vexilla de la pàtria, per les festes de maig passat, rememoratives d'una bella gesta acomplida per l'avior contra uns corsaris algerins, a mitjan segle XVI I s'afanyaren a seguir l'exemple de Sòller, les viles de Capdepera, Valldemosa, Inca I dintre pocs dies, si Déu ho vol, anirem a arborar el penó sant a la ciutat de Felanitx.

Conjuntament amb la seva pròpia consciència de poble, Mallorca havia perdut la coneixença del seu propi signe. I amb la coneixença n'havia perdut el culte i l'amor. El vermell i el groc, més amples, havien engolit els nostres quatre riells d'or i de flama; i els lleons ocupaven el lloc del castell d'argent. Només l'idioma surava com

un alè viu. Si venturosament no perdérem la parla i a poc a poc anem cobrant la consciència, ens cal aixecar també ben alt el nostre propi signe.

Llargues exploracions d'arxiu foren menester per restituir-lo; però fou retrobat, per venturosa fortuna. Es una continuació de la senyera vermella que el Sant Pare donà a Ramon Berenguer, duc i cabdill de la fallida argonautida dels catalans i dels pisans contra Mallorca sarraïna; i també d'aquell victoriós penó que en una torrella de l'Almudaina plantà aquell peó de Barcelona, de qui parla Descot, quan la segona expedició de Jaume I, cridant: *Via dins! via dins, que tot és nostre!* I aquest signe ens donà, a petició dels jurats i prohoms de Mallorca, el Rei Sanxo, aquell bon Rei, asmàtic i dolç de Montpeller estant, l'any del Senyor. 1312.

I no és que en temps antic a Mallorca no hi hagués hagut un culte a la bandera ben fervorós i ben viu. Entorn de l'anomenada *Festa de l'Estendard*, que hom feia coincidir amb la de Sant Silvestre i Santa Coloma, que l'any 1229, ho fou de la nostra lliberació, s'havia format un cerimonial i, estic per dir, una litúrgia, ben especificada en les antigues Consuetes. Per ordenar i per magnificar aqueixa festa, instituïda arran del Conqueriment pels pobladors catalans qui de catalans del més honest lloc la poblaren, van legislar Pere el Cerimoniós, Martí l'Humà i Alfons V. I sota una

pena molt severa, a primeries del segle XV, els homes i les dones de l'illa foren vedats, en tal dia, de portar robes de dol, perquè no entellessin la clara i pura esplendor de la *Festa de l'Estendard*.

L'esperit que animava la bella festa s'esvaí; i a hores d'ara, en romanía, només que una pàllida deixalla, Ço que hom honorava darrerament, cada cap d'any, era un pal sec, vestit de murtra. Però, d'ara endavant, per obra i gràcia del recobrat esperit, el pal sec reflorirà. Així com el foc de Sant Telm es posa en les nits fosques, al cim de l'arbre mestre de la nau; al damunt de l'asta àrida, s'hi posarà el flam joíós; el palpit inquiet, el batec viu de la senyera barrada.

LLORENÇ RIBER

Campanet (Mallorca), 22 d'agost.

De «La Veu de Catalunya.»

LES IDEES I LES IMATGES

FLORS DE ROELLA

L'autor d'aquest llibre, que jo apadrino — ens escriu el nostre dilecte Miquel Ferrà — és un mallorquí, un cristià i un humil, tres títols a la vostra simpatia.

Efectivament.

El que més ens interessa del llibre d'aquést simpatic poeta-artesà és el ramell de semprevives i violes que ell dedica a la memòria de l'esposa difunta i a la lloança d'una nova companya.

No cal dir com el tema és delicat i llindant, per poc que hom es descuidí, psicològicament, i, sobretot, estèticament, en el banal i, adhuc, en el grotesc.

Ni la ciència, ni la inspiració, ni la gràcia poètiques podien, per si soles, salvar el tema en qüestió. És un tema ingrát, en alt grau, repetim. Tan sols una gran ingenuïtat, una gran bondat, una gran puresa d'intenció, podien vercer-lo.

Aquest plany pietós de la viduitat i aquest esperançador rebrotament d'un cor amorós i senzill, informats, ambdós, d'un perfecte sentit cristià, confessem que, a un moment donat, s'eleven i transfiguren extraordinàriament.

Reproduim, íntegre, sense retocar res, el següent testimoniatge.

«Benhages tu, caríssima cunyada:
ton bon ésser, costums, gest i figura,
me serven fresca la memòria pura,
d'aquella de tots dos tan estimada.

Mos infants a ta falda regalada
s'adormen amb gentil vaciadura;
i en ton bell nom hi troben la dolçura
que els falta de sa mare malguanyada.

Benhages tu, que et mostres amorosa
a mon gran sentiment, i mai gelosa
de la trista anyorança del cor buit.

Si vols, be't correspon ser reina i mare
d'aquesta pobra llar on sura encara
un místic volateig de l'Àngel fuit.»

La bondat i perfecció artística bé sabem prou que no van sempre acoblades. Qualque vegada, a través d'una aparent imperfecció o inhabilitat formal, coincideixen. Cal, aleshores, apreciar, remarcar i fruir aquestes coincidències, per humils que elles siguin.

Hi ha, certament, poetes d'una retòrica més pulcra, d'una inspiració més alta, d'una més pregonosa filosofia.

Però la humilitat i la simplicitat de cor serven no tan sols un valor moral positiu sinó també, a voltes, un veritable valor estètic.

Tal és el cas d'En Miquel Duran, poeta-artesà de la petita ciutat d'Inca.

JOSEP MARIA JUNOY

De «La Veu de Catalunya.»

Cronica d'Inca

Dia 30 de Joriol.—Mos trobàvem en la crònica anterior a migdia de la festa dels Patrons.

A les tres del capvespre l'Orfeó Mallorquí dona un concert a Mossen Bernat Salas, Organista de la Seu, passant a son domicili senyoral juntament amb distints professors de Ciutat, entre ells els senyors Sampere, Roig i Siquier, que també prengueren part en la festa.

—Mes tart se verificà el concurs de bandes anunciat, a la plaça de braus.

Formaven el Jurat el M. I. Mn. Antoni Sanxo, Canonge, i els senyors don Nadal Torrandell, Músic major del Regiment de Assia i don Miquel Negre. Ostentava la presidència d'honor del Jurat el Batle nostre.

La plaça donava goig pel concurs extraordinari de persones selectes que se havien reunit, devotes de l'art, vengent-s'hi molts de sacerdots d'Inca de fora vila.

Per aquest acte s'havia construït un artístic palco per les músiques amb banderes espanyoles i mallorquines.

Comensa la banda de Porreras que dirigeix don Pere Mora. Toca la peça de concurs «Heroes al Combate» del Mestre mallorquí Sr. Marquès, i seguidament, la de lliure elecció «Overtura de Tanhauser» de Wagner.

Segueix la banda de Seuva que dirigeix don Bartomeu Oliver en substitució del Mestre de la música Mn. Antoni Sastre. Toca la de concurs etzecuta la d'elecció lliure «Dos números de Rosamunda» d'En Schubert.

Finalment puja al palco la Banda Mallorquina, dirigida per don Sebastià Ramis. Després de la peça obligada toca la lliure, «Sansón y Dálila».

Fora de concurs la banda del Regiment d'Inca, baix la direcció del Sr. Balaguer, interpreta magistralment «Mignón».

Totes les bandes i totes les tocades foren vivament aplaudides, tenguent la d'Inca que repetir son deliciós «Mignón».

El Jurat fullà amb el següent orde de premis: Primer, de 1500 pessetes, a la Banda mallorquina; el segon, de 1100, a la banda de Porreras, i el tercer de 1000, a la de Seuva. L'anunci del fallo fou rebut pel públic amb llargs aplaudiments.

La impressió que s'en dugué tothom, de tant bella tarde musical, és que totes les músiques feren una labor impecable, que fins la música de Seuva que li daren el darrer premi etzecutà Rosamunda amb una primor immillorable. Davant nosaltres deïa una autoritat musical que aquest estiu havia assistit en un concurs que se dava en una de les principals ciutats d'Espanya, amb premis de 15000 pessetes, i no arribaven aquelles músiques a la més fluixa de les interpretacions d'aquesta capvesprada.

La nota final la donà l'Orfeó Mallorquí,

que cantà acompanyat de la Banda Mallorquina la gran cantada de Ramón Lull, del Mestre Marquès.

El vespre fins ben tart, les bandes premiades donaren concerts, en diferents palcos. L'Orfeó Mallorquí, cantava a la Plaça Major.

L'Harpa d'Inca, donà un concert a la casa Ajuntament en obsequi dels cantaires palmesans.

Dia 31. —Després de la festa de la Bandera de Mallorca, quina ressenya passam per alt per haver-la feta al número anterior, el Rnt. P. Bartomeu Barceló, de la Missió, dona un conferència an el Teatre. Allò quedà ple en un moment de gent de totes les classes socials.

Parlà de la bondat del caràcter inquer, de les festes nostres, religioses i patriòtiques, de la cultura musical de nostros Mestres consagrats, de les indústries i fins dels congrets de ses Monges, treguent conseqüències morals i patriòtiques de tot això. No poria parlar d'altra cosa que estigués més en harmonia en l'estat psicològic del poble que respirava festa i alegria pels quatre costats.

Tot el seu discurs fou salpicat de gràcies oratòries i de aplaudiments de part del públic.

—El capvespre es fà la festa escolar. Abans de partir, davant la Sala, les escoles canten l'Himne Mallorquí i comensa la desfilada de la manifestació infantil, obrint el pas la carrossa del cisne. Les escoles menades pels seus respectius mestres porten banderes mallorquines i nacionals. Presideixen les autoritats civil i eclesiàstica amb altres personalitats. La banda del Regiment tanca el seguici tocant festives marxes.

La manifestació passa per dins la Parròquia de Santa Maria la Major, depositant, els escolars, una flor i una besada sobre les Reliquies dels Sants Patrons. Al passar pel monument del Pare Serra es canten els himnes adreçats a la seva memòria.

Arribats a la plaça de braus, pugen a la tribuna presencial, el Balle, el Rector, el Representant del Batle de Ciutat i l'Inspector de l'ensenyança.

Després d'un poc confusió per col·locar les escoles, el senyor Batle reparteix als escolars una excel·lent història d'Inca escrita per l'apòstol de la cultura, D. Juan Capó, aposta per regalar en aquest acte,

com a recort del magnífic Ajuntament.

Aleshores unes partides de nins i nines, baix la direcció tècnica de D. Ramón Morey, mestre nacional de Binisalem, etzecuten gentilment distints jocs de gimnàsia rítmica. Ademés, les nines, canten la cansó amb gests de les formiquetes amb una gràcia fresca com la seva innocència candorosa.

Aquest infants vestien el trajo de gimnasta, les nines de color blanc com a cànides palomes, i els nins de blau com els seus ulls inquietos bellugosos. L'Ajuntament los obseguià amb rondayes de Mossèn Alcover a les nines, i an els nins, amb el gercer que vestien.

Finalment, regalaren a tota l'infantesa *esses* de pasta d'enseimada, sortint tothom content i satisfet del festival escolar.

--El vespre s'acabaren les festes amb concerts de bandes de música, focs artificials i retreta militar.

—Ara volem acabar aquesta crònica de festes amb un tribut a les comissions organitzadores, ja que sembla que s'han donades notícies tendencioses per periòdics de Mallorca i del continent.

La comissió municipal de festes la formava el Batle D. Pau M. Morey i els regidors don Miquel Pujades, don Gabriel Armengol i don Juan Truyol.

També heu ès D. Bernat Alzina; però que no feu res a pesar de lo que s'ha publicat.

Per portar a efecte alguns números del programa se axemplà amb els senyors que formaven les següents comissions:

Concurs de música, don Josep Balaguer, don Jaume Enseñat, don Miquel Mir i el regidor Sr. Pujadas.

La colcada, els regidors senyors Pujades, Armengol, Truyol i el capità Enric Esquivias i don Miquel Mir.

Il·luminacions i futbol, el Batle i el Sr. Armengol.

Balcó i Banderes Mallorquina i d'Espanya, senyors Enseñat i Duràn.

Festa de la Bandera, l'«Associació per la cultura de Mallorca»

Festa Escolar, el Batle i els vocals de la Comissió d'Instrucció senyors Pujades i Duràn.

Revetla, El Batle.

Cursa de braus, els regidors Truyol, Pujades i Armengol amb la mateixa Junta d'accionistes de l'any passat.

Que les vegem un altra any, amen si convé.

AJUNTAMENT

1.ª sessió d'Agost de 1923.

Se celebra el dia 2, amb assistència del Batle, cinc regidors i el Secretari.

Aprovada l'acta de la derrera sessió, el Sr. Rayó proposa la compra d'aparatos per analitzar la llet, la carn i el ví. S'acorda que l'inspector de queviures fase una relació dels estrictament necessaris, tenguent en conta que'l laboratori de la Brigada Sanitària provincial està a disposició de tots els Ajuntaments.

El Sr. Pujadas interessa que se fase net el torrent de Cantabou, en el tros comprès entre el carrer de Lloseta i la carretera de Sineu. El Sr. Truyol. (A) demana no se permeti corre els autos i carretons per dins la població, passant tal prohibició amb grossos lletreros. Altres regidors denuncièn diverses infraccions de les ordenances municipals, com: la de treure fems de dia i solliciten del Sr. Batle que fase cumplir aquelles.

El Sr. Morey promet atendre les anteriors peticions.

Finalment, el Sr. Rayó censura la rasant que s'ha donada a una acera del carrer de la Font, lo cual dona lloc a llarga discussió.

2.ª sessió d'Agost

Dia 9 de dit mes se reunex l'Ajuntament. Assistexen el Sr. Batle i els Srs. Pujadas, Duràn Armengol, Truyol (A i J.) i Rayó.

Se dona lectura d'oficis i sollicituts, entre elles una reclamació contra l'instalació d'un molí de moldre ciment en el carrer del Sol. Passen a informe de la Comissió d'Obres.

Se dona lectura an el moviment de la Caixa municipal durant el primer trimestre de l'any econòmic en curs i a la recaudació obtenguda per la venta d'entrades del concurs de músiques, quina recaudació ascendex a 2.225 pessetes.

Se llegeix també la liquidació presentada per D. Rafel Morey, que compren lo recaudat per concepte de reparto vecinal (vulgo consum), durant els anys 1920-1921 i 1921-1922, i una relació de partides fallides que proposa. S'acorda que dita documentació pasi a informe de la Junta Repartidora.

Se dona conta de que l'enginyer D. Mateu Just és vengut a recuir nous dates per acabar el plà general de rasants d'aquesta Ciutat.

S'acordà quedi vuit dies demunt sa taula el dictamen qu'han donat els missers respecte a l'instància dels Pares Franciscans, demanant tancar el passatge que và de la plaça de Sant Francesc a la carretera de Sineu.

El regidor Rayó protesta de que'n el carrer de Mesones s'ha comensat una fatxada antes de que l'Ajuntament autorizàs tal obra; de que se venga pex a la pescateria que per sa mala olor indica estar passat; i que no se paguin les cantidats en deute per espropiacions.

Li contesta el President i axeca la sessió.